

AMIGOS DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—

Afzonderlijke nummers fl. 0,25.

Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT-BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:

P. JOLY & J. MARTIN,

66, RUE LAFAYETTE, PARIS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.

Su prijs di Abonement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.

Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.

Un number só fl. 0,25.

Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

DE ONLUSTEN IN SURINAME.

Over het bekende en veel besproken oproer in Suriname, ons door de elegeeraaf medegedeeld, verhaalde ons een ooggetuige, die van den 12n tot den 15n. Mei aldaar verbleef en dezer dagen hier arriveerde, onder meer ook het volgende:

Den 12n. Mei zouden de Kolon. Staten hun 25-jarig bestaan vieren. Verscheidene burgers der stad brachten het hunne bij om het feest luister bij te zetten; ook de Gouverneur liet zich niet onbetuigd.

Intusschen spoorden de Hernhuttersche "leermannen" de eenvoudige lieden der stad en de negers in den omtrek aan, om dien dag geen feest te vieren. Hetzelfde deed de "Volksbode" en alle tegenstanders der Joden en Kolon. Staten. tevens erkende vrienden van den Gouverneur. Zoo werd minstens 6 weken lang de menigte bewerkt.

Middelertijd werd het bekend, dat de Gouverneur zijn ontslag gevraagd en verkregen had. Daarop begonnen dezelfde "vrienden van het volk," die noode hun Gouverneur zagen heengaan, het volk aan te wakkeren, om den 13n. Mei in de stad een groote manifestatie te houden ten gunste van den Gouverneur, alsof, na het op aanvraag verkregen ontslag, zijn aanblijven nog mogelijk ware. Weldra gingen er geruchten rond, dat er den 13n 2000 Paraneers in stad zouden komen om den Gouverneur een adres aan te bieden, en verder wie weet wat te doen tegen de aanhangers der Kolon. Staten. Men vreesde voor moord en brand.

Het bleek spoedig dat men niet enkel de Paraneers maar de ontevreden gemaakte lieden der stad zelf moest vreezen.

Althans op den dag van het feest der Kolon. Staten trachtten zeer veel de voorbereide feestelijkheden in duigen te werpen. Men begon met een carroussel af te breken en die zoo goed als te vernielen. De Politie ver-

zette zich krachtig, bracht aan enkele personen verwondingen toe, maar moest ook eenige agenten naar het gasthuis dragen. Alleen blanke agenten werden verder gebruikt om de orde te handhaven. Dit verminderde het getal der agenten en dus ook het ontzag voor de politie. Daarbij hoorde men links en rechts mompelen, dat de Gouverneur het optreden der politie had afgekeurd en zelfs nu en dan een bevel had gegeven tegenstrijdig aan dat van den Procureur-Generaal Kalff. De onstuimigheid van het volk nam toe en liep zoo hoog, dat de Procur.-Gen. Kalff zich naarden Gouverneur moest begeven met de tijding, dat hij de orde niet langer kon handhaven.

De Gouverneur sprak bij het ijs-huis het volk kalmereend toe, maar gaf intusschen aan eenige agenten wenken, om het volk zachter te behandelen: wat natuurlijk de sympathie voor den Gouverneur deed toenemen, maar het gezag der politie verminderde.

Geen wonder, dat onder zulke omstandigheden van een feestavond geen spraak kon zijn. Iedereen zag met zorg den volgende dag te moeten.

In den vroegen ochtend van den 13n. kwamen de Paraneers de rivier afzakken; echter lang geen 2,000. De negers der stad sloten zich bij hen aan, en men trok naar het huis van den Gouverneur. Daar werd het adres voorgelezen, strekkende om de sympathie der negers jegens hem aan den dag te leggen, om zijn aanblijven te bewerken, om de joden en alle uitzuigers te straffen. Naar 't volksgebruik knielde men voor hem, men viel voor hem ter aarde, men hief zijn handen naar hem omhoog.

Bon papa! Bon papa! klonk het in het rond.

Van het huis van den Gouverneur trok men joelende en tierende de stad rond. De onstuimigheid nam vooral toe aan den waterkant. Menig winkel werd vernield. Op 20 a

30 plaatsen werden de ruiten verbrijzeld.

De intusschen aangerukte soldaten dreven het volk uit elkander met geveld bajonet. Overal door de stad werden militaire posten geplaatst, en geregeld afgelost. Men patrouilleerde onophoudelijk. Verscheidene gewonden werden weggedragen.

De inspecteur van politie zag zich in de noodzakelijkheid een man te dooden die hem in zijn rijtuig wilde bespringen. Tegen den avond werd bevel gegeven, dat niet meer dan 5 personen bijeen mochten zijn. Den nacht tusschen den 13 en 14 was de geheele openbare macht, de politie, de soldaten en de mariniers in de weer om verdere onstuimigheden van het volk tegen te gaan. Werkelijk geschieden dien nacht geene noemenswaardige ongeregelheden.

Ook den volgende dag bleef de orde gehandhaafd. De Procureur-Generaal trad krachtiger op. Hij scheen uitgebreide volmachten uit het moederland ontvangen te hebben.

's Middags werd door den Procureur-Generaal een Verordening rond gezonden van den volgende inhoud:

De Procureur-Generaal IN DE KOLONIE SURINAME,

Overwegende dat tot herstel van orde en beveiliging van personen en goederen het noodzakelijk is dat geene samenscholingen op de openbare straat plaats vinden, de tapperijen voorloopig gesloten worden en door de gepatenteerde kruit- en geweerkoopers geen buskruit worde verkocht,

BEPAALT:

Alle samenscholingen op de openbare straat zijn verboden.

Personen, die ten getale van drie of meer stilstaande op de openbare straat worden aangetroffen, worden aangezegd heen te gaan en door te loopen; indien zij niet onmiddellijk aan het bevel der politie of der gewapende macht voldoen, zullen zij des vereischt met geweld daartoe worden genoodzaakt.

un vista riba soe jioe Hanna, koe dulcemente a bolbé pegá sonjo den su braza," sin e jioe aki, lo mi no por a sobrevivi tantoe sufrimiento, lo mi a moerí ta hopi tempoe caba.....i bo, Hendrik," él a continuá coe un tono di reproche, ¿pakiko semper bo ta bin imponé bo di mi sinsabornan, mientras mi ta desea di warda nan como un secreto pa toer hende?"

— "¡Ai! mi mayor anhelo ta di por consolá bo, Lena."

— "Mihor bo loebida mi, Hendrik".....

— "Imposible pa mi loebida bo hinteramente, Lena. Ora mi mirá bo tan infeliz, tan desgraciada, semper ta bini na mi memoria ki cruel nan tabata di a separá nos fo di otro. ¿Cuanto di cha mi no tabatin prepará bo! lo mi a sacrificá última gota di sanger di mi vena, afín di a mira bo alegre i contenta — i awor, al contrario, mi ta haya bo arrastrando un cadena di martirio pa hinter bo vida.....Ma bo tin razón, lo ké a pasa a pasá caba; mi no ta deplorá bo más como e delicia di mi pensamiento, mi no ta yorá bo como e obheto di mi promer amor, nó, mi no ta deplorá más como e ser idolatrá den kende mi a poné i mi confianza i mi esperanza, ma sí como un roemán

Alle tapperijen zullen tot nader order gesloten moeten blijven.

Door gepatenteerde kruit- en geweerkoopers zal aan niemand eenige hoeveelheid buskruit noch schietgeweer mogen worden verkocht, tenzij door den kooper verzoond worde eene vergunning van den Procureur Generaal.

Voorts wordt aan winkeliers aangeraden hunne winkels gesloten te houden, en den ingezetenen, zich na 9 uur 's avonds niet op straat te begeven.

Gegeven te Paramaribo, den 14 Mei 1891.

De Procureur-Generaal,
J. KALFF.

Streng werd voor de uitvoering dezer politie-verordening gewaakt met goed doch langzaam gevolg. Toen onze zegsman den 15 vertrok, liet hij het Surinaamste volk nog in vrij groote gisting achter.

Nieuwe onlusten schijnen echter daarna niet meer uit gebroken te zijn wjl een telegram uit 's Gravenhage van den 19 Mei het einde van den opstand meldt.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij gouvernements-beschikking dd. 23 dezer N°. 294 zijn, met ingang van 1°. Juli a. s., benoemd:

- a. tot Kolonialen Ontvanger de heer J. Möller, Griffier bij het Kantongerecht;
- b. tot Griffier bij het Kantongerecht de heer J. B. Gravenhorst, adjunct-commies;
- c. tot adjunct-commies de heer A. C. de Veer, klerk;
- d. tot klerk de heer W. Ferguson; en is bij die beschikking bepaald, dat de betrekkingen van Kolonialen Ontvanger en Griffier bij het Kantongerecht gedurende de maand Juni a. s. zullen worden waargenomen respectievelijk door de heeren Möller en Gravenhorst voornoemd.

Bij gouvernements beschikking dd. 25 dezer N°. 298 en 299 is aan den

muger — un roemán, den toer extensión di palabra — i como tal, mi tin pleno derecho di penetrá bo vida i di trata di toer manera pa dulcificá bo existencia."

— "¡Ja bo no por más, Hendrik, ya toer bo esfuerso ta en vano," Lena a interrumpiële.

— "¿Ja no más?... Menos koe promé ayá bo kier bisa; no ta sina? Den último dianan bo a birá ainda muchoe más desgraciada."

E muger hoben a spantá i alzando su voz, él a puntrá:

— "¿Ta kende a bisa bo esai?"

— "Voz di mi corazón. Nó, bo no por ta dichosa, awor koe nan a arrastra nos pober pastor hiba prisionero, bao di acusación di crimen di más horrible koe hende por cometé; crimen, koe él no sabi di dj'ele."

— "¿Pastor?... Everard?... "e hoben mama a esclamá. "¡Cieloe, mi Dios, mi Dios!..."

— "Sí, él ta gemi den prisión," Hendrik a continuá, "acusá pa un hende koe pa bo íntima relación coe n'ele, bo no por, bo no mester traicioná; ma bo sabi perfectamente bon, Everard ta inocente den e robo dje prendanan di oro di misa di nos aldea."

FEUILLETON.

DE PASTOR DJE ALDEA

descripción histórica di tempoe di dominio francés.

Continuación.

— "¡Lena!" e molinero dici poco co.

Spantá e hoben senjora a hizá su cara ariba i coe un grito koe a des- trá su jioe fo di sonjo, él dici, "Hendrik."

Awor e hoben a mirá lágrima na wowo di Lena i él a ripará tambe koe e pabercita mama a bira más pálida i más descaida koe antes.

— "Bo ta só? Hendrik a puntréle. E muger a respondé sí koe cabez.

E hoben a camná yegá cerca dj'ele, a cogé su manoenan flacoe primi, Hanna a hari coe n'ele.

— "Ta na oenda bo tabata asina lar- oe, Lena?" Hendrik a puntréle, tiran- o nu vista inquieta riba e mama.

Di repente Lena su cara a birá corrá, él a respondé un dos tres palabra sin ingun sentido.

— "Mi a sigui Wouter," e muger a

continúa; mi mester a yudéle den....

su negocio. Nos a biba basta hopi dia

largoe na Kempen; Ma ai! no papia

ayi riba, Hendrik. Mi ta sina dichosa

koe mi a regresá aki."

Lena no a ganja: di stad pa stad,

di un pueblo na otro él a sigui e Ban-

dido Negro coe fidelidad di un cachó

pa su sjon. Durante e viaha él a ad-

quiri convicción completa ki culpable

i ki criminal su esposo tabata. El a

sinjá conocé su cuevanan, su socionan,

hendenan sin Dios, sin patria, sin lei,

sin cas, entregá na toer clase di liber-

tinahe i ciegame apasioná na wega

di placa.

Gustosamente Hendrik lo kier a tendé

ainda más di loke Lena a caba di con-

téle dje viaha misterioso; ma mirando

e fisonomía pálida i acabada dje mu-

ger, él a fihá su atención únicamente

riba e esposa di su roemán i yen di

pena i di un inquietud visible, él dici

coe n'ele:

— "Bo a sufrí hopi, según mi ta

mirá."

Lena, sacudiendo su cabez bisa sí, a

recogé dos lágrima koe a boelá fó di

su wowo i él a respondé.

— "Sin e jioe aki," i e mama a tira

heer F. J. Olivier, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid der Schoolcommissie en plaatsvervangend lid van het Hof van Justitie, onder dankbetuiging voor de in die betrekkingen bewezen diensten, — en zijn benoemd tot lid van de Schoolcommissie de heer C. Statius Muller, en tot plaatsvervangend lid van het hof van Justitie de heer J. H. W. Gravenhorst.

De Commissie, bij Gouvernements beschikking van den 16n. Mei 1891 N°. 280 benoemd, ten einde de bezwaren die door de betrokkenen tegen den aanslag in de belasting voor de Weerbaarheid over het jaar 1891 mochten worden ingebracht, te onderzoeken en daarover te beslissen, brengt ter kennis van belanghebbers, dat zij hare voorgeschrevene twee zittingen zal houden ten Raadhuize op Woensdag, den 3n. Juni a. s., des vóormiddags van 10½ tot 11½ uur.

Lijst van brieven, die onbestelbaar zijn bevonden:

Becner Brun & C., Pablo Ramello Sueso, F. Ochober, C. W. Nemin, Carl Nielson, Mariette Moron, Francisca Marciales, Sofia L. Guinand, I. S. Valbuena, S. de Casseres, Petra Tweewalto, D. D. Eduardo Roman P., René Bagaga & Güe Bayava, Pereira Moises, Leonilia Saldre, Henriqueta La Crus, Isdinade Camargo, Leonilia Saldre, Carolina Senior, Carl Nilson, Wed. Schijndelaar, Simeon Vela 2, C. W. Jordan, Clotilde Henriquez, Juan B. Capriles.

Niet voor verzending vatbaar de volgende drukwerken:

Eva van Wijk, 's Gravenhage; John Godden & C., Londen; President d' Haiti, Port-Prince: Benj. Charpentier, Jacmel.

Met het Ned. stoomschip *Oranje Nassau* arriveerden hier 11. Woensdagmorgen de ZEW. Heeren L. Suermontdt, Th. Sadelhoff en R. Regouin priesters der Orde van den H. Dominicus, die den arbeid van hun medebroeders voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van Curacao komen deelen. Zij waren in gezelschap van Frater Richardus en Antonius, die hun krachten komen wijden aan het onderwijs op het "Colegio S. Tomas" alhier.

Wij heeten hun allen hartelijk welkom in ons midden en wenschen hun een uitgebreiden en zegenrijken werkring toe!

In de *Vrijmoedige* van Donderdag 11. komt een bericht voor, waarin gemeld wordt, dat het Bestuur een stuk gronds, bekend onder den naam van *Maria Concepcion*, waarop in 1862 lijken van pokkenlijders zijn begraven, afgestaan zou hebben ter vergroting van het R. K. Kerkhof op Pietermaai.

Schrijver van dat bericht blijkt in dezen niet goed ingelicht te zijn. *Maria Concepcion* was particulier eigendom, dat aangekocht werd door de St. Josephs-gezellen-vereniging die er weder een gedeelte van overdeed aan de kerk van Pietermaai

Lena a spantá asina tantoe, koe a falta bien poco pa él a largá e jioe riba su schoochi kita cal. El kier a papia, ma su lenga a keda como paralizá den su boca. Convulsivamente él a primi su jioe contra su pechoe, i pa algún instante lo bo por a bisa koe él a metamorfosá na un imagen di mármol.

— "O Lena," Hendrik a continuá, "pakiko Wouter á valer di un robo pa ehércé su venganza contra un anciano inocente koe a colmá nos coe tanta bondad! Acaso nos familia no ta ya bastante desgraciada, acaso tabata falta un crimen tal ainda pa yená midir di nos infortunio?"

Lena a doena senjal di vida i movimiento.

Dos sentimiento tabata combatí coe otro den su alma; un di nan, voz di husticia na favor dje sacerdote infeliz — e otro, voz di su jioe bisando na su mama: "E homber koe nan ta acusá, ta mi tata!..... Mama, kiko lo bo respondé, si un dia ora mi bira grandi, mi reprochá bo: Bo a entregá mi tata na horca! Coe su sanger bo a marcá riba mi frente, deshonra, verguenza, oprobio eterno!"

De repente e mama a lamantá riba, i

ter vergroting van haar kerkhof. Het Bestuur had hier dus niets af te staan. Alleen liep langs de kerkhof de Gouvernementsweg naar de Caracasbaai die door het Bestuur tegen een andere is ingeruild.

Wij maken van deze gelegenheid gebruik om het Bestuur der parochie van Pietermaai met den aankoop van dien grond voor dat doel geluk te wenschen. Het R. K. Kerkhof aldaar behoeft een vergroting. Tevens is nu de geschikte gelegenheid gevonden om de plaats der pokkenlijders, waar het stoffelijk overschot rust van velen die ons dierbaar waren, en die tot nu toe een wildernis was, een waardiger aanzien te geven.

Het vereerend verzoek van den heer P. F. G. Curiel, om zijn ingezonden stuk, voorkomende in de Cur. Ct. van gisteren, ook in ons blad over te nemen, werd te laat ontvangen, om daaraan nog in dit nummer te kunnen voldoen.

NEDERLAND.

De beide koninginnen zijn Woensdagmorgen, 6 Mei om 9 uur van Gersau over Dieren op het Loo aangekomen. De vorstinnen werden aan het station ontvangen door de heeren van het gevolg en een groot aantal belangstellenden.

De koningin-regentes, in zwaren rouw, met gesluierd gelaat, en het koninginnetje eveneens in het zwart, doch zonder voile, en met als altijd innemend lachend gezicht, groetten de aanwezigen allerminzaamst. De hond Swel, die ook op het perron gebracht was, sprong uitermate verheugd zijn jonge meesters weder te zien, haar uitgelaten tegen, terwijl zij hem vrolijk op den rug klopte. Het gevolg bestond uit graaf Dumouceau, baron Grovestin en freule Van de Poll.

Volgens het *D. v. Z.-H.* heeft de keizer van Duitschland toch zijn voornemen te kennen gegeven ons land te bezoeken. Op deze aankondiging heeft H. M. de regentes den keizer te kennen gegeven, dat het Hd. aangenaam zal zijn, hem te Amsterdam te mogen ontvangen.

Het bezoek wordt tegen het einde van Juni te gemoet gezien en het is niet onwaarschijnlijk dat keizer Wilhelm ook aan de hofstad een bezoek zal brengen.

Tot lid der Tweede Kamer is het kiesdistrict Roermond—vacature d'Olne — is gekozen de heer G. Diepen, met 1144 van de 1302 uitgebrachte stemmen.

Een ontzettende brand die onze telegraaf meldde, heeft in den vroege ochtend van Donderdag ongeveer half-drie, te Rotterdam gewoed in het entrepotdok, waardoor het oude admiraliteitsgebouw o. a. geheel in de asch is gelegd.

De brandweer was wel spoedig met alle man en kracht aangerukt, maar al die waterplassen hadden den vuurpoel eerst 's ochtends tegen 9 uur overmeesterd. Verliezen van menschenlevens zijn gelukkig niet te betreuren; alleen werd de brandspuit-

coe un voz koe en vano él a tratá di doéne e firmeza di convicción, él a gritá:

— "¿Ta kende ta tribi di acusá Wouter?..... Ta kende ta tribi bisa koe t' éle a cometé e robo?.... Ta bo, Hendrik, ta bo!..... Ta asina bo a bin vingá bo dje ofensa haci na bo persona!"

I anquilá Lena a zak sinta riba su stoel, i coe gritoe di yoramento él a primi su jioe contra su corazón.

Hendrik a keda conmové; i tratando di derramá bálsamo di consuelo den dje alma heridá tan profundamente, él dici coe n' éle coe un tono di mas grandi dulzura.

— "Mi no ta acusá Wouter dje crimen, Lena; mi ta acuséle koe, na ocasión dje robo, él a doena su venganza rienda suelta, regocihando den desgracia dje anciano; mi ta acuséle koe t' éle a denunciéle na husticia, como ladrón dje robo sacrilego, i esai lo él tin di confirmá coe un huramentoe..

Emoción, consternación di más viva a apoderá nan dje pobercita mama.

Después di algun ratoe di visible tortura, i violentando su sentimiento, él a esclamá:

— "¿Larga mi na paz! Bai aki fót!..... Mi no por respondé bo.. Mi

meester L. door een vallenden steen of stuk hout op het hoofd getroffen, waardoor hij een bloedende wonde bekam.

Aan het beleid van het staatspoorwegpersoneel is het te danken, dat het station zoowel als de bijgebouwen geen schade van beteekenis hebben gekregen.

Door de vlammen zijn verteerd belangrijke partijen tabak, Manilla-sigaren, een groote voorraad suiker van de firma van Oordt, een partij suiker van de firma W. Schöffer & Co, een partij cognac, arak, champagne enz: de schade wordt begroot op ongeveer een half miljoen, behoorlijk door assurantie gedekt.

Over de oorzaak van den brand verdiept men zich in gissingen. Een streng onderzoek is in gang.

Bij koninklijk besluit is jhr. mr. M. A. de Savornin Lohman, op zijn verzoek, eervol ontslagen uit de betrekking van Gouverneur van Suriname, onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten, en met bepaling, dat het ontslag ingaat met den dag, waarop hij het bestuur aan zijn opvolger zal overgeven; en benoemd jhr. mr. T. A. J. van Asch van Wijck, lid van de Tweede Kamer en burgemeester van Amersfoort, tot Gouverneur van Suriname, met bepaling, dat de benoeming ingaat met den dag, waarop hij die betrekking van zijn voorganger zal overnemen.

De nieuwe Gouverneur zal waarschijnlijk den 4 Juni van daar vertrekken.

BUITENLAND.

Rome. — De apost. Nuntiusen in het buitenland zijn door den Kardinaal-Staatssecretaris Rampolla uitgenoodigd, om de gouvernemen ten te wijzen op de ernstige schade, die het Vaticaan, de Basilieken en de kerken van Rome door de vreeselijke ontploffing van den 23 April geleden hebben; alsook op het voortdurend gevaar, waarin de laatste wijckplaats des Pausen en de Kunstschat ten der eeuwige stad verkeerden, door de nabijheid van nog andere kruitmagazijnen.

De architect van het Vaticaan heeft den Paus een staat overgelegd van het juiste bedrag der schade door de jongste kruitontploffing aangericht. In het Vaticaan bedraagt die—zonder de kunstwaarde van het beschadigde mede te rekenen — f 250,000 en in de St. Pieters-kerk f 125,000. Voor het herstellen van de St. Pauluskerk zal f 250,000 noodig zijn, voor andere kerken nog f 250,000, en de pauselijke landbouwinrichting "Vigna Pia" zal ook wel f 250,000 vereischen.

Italië. — Bij de discussie in de Kamer over Afrika is door verscheidene leden op de ontruiming van Massawah aangedrongen, op grond dat deze kolonie het moederland niets dan drukkende lasten oplegt en de ondervinding en de wetenschap beiden bewezen hebben, dat de Afrikaansche bezittingen alle gege-

Dios, mi Dios! " él a continuá casi ho gandoe den su lágrima; "si mi no tabatin e jioe aki, lo mi a disponé di mi vida, tirando mi culpa na lamar. Ma mi no por abandoná mi Hanna, koe Dios a presentá mi, ora mi a imploré fervorosamente di doena mi un jioe, den esperanza di por merecé, pa amor dje pover criatura, maské ta un bē sō un palabra cariniosa di Wouter; mi no por abandoná mi jioe..... I sin embargo.....

— "¿Ai, querida Lena! No corda riba ningún clase di crimen!" Hendrik a gritá. "Cieloe podiser por doená ainda un cambio favorable na lo ke ta pasa."

— "¿Pobercito jioe!" e mama dici. "Nó, lo mi no abandona bo. Nos lo keda inseparable te na morto..... Si, hari coe bo mama; ma no enristecé bo, si bo mama no por correspondé bo sonrisa angelical. Ohalá koe bo sea más dichoso den bo vida, di lo ke bo mama tabata....."

— "Mamá!" — e jioe dici — "¿ta pakiko bo ta yora asina?.... Ta oom Hendrik, kier haci nos algún maloe anto?.... Nó, ¿no ta berdad? Bini,

veps missen, zoowel voor landbouw als voor eene handelskolonie.

Duitschland. — Keizer Wilhelm heeft te Dusseldorf het jaarlijksch feestmaal van de prov. Staten (Rijn-provincie) mede gemaakt, en in antwoord op een welkomstgroet van den vorst von Wied eene uitvoerige toespraak gehouden. Daarin gedacht hij allereerst zijn studententijd, te Bonn doorgebracht. Vervolgens overgaande tot de beantwoording van wat vorst von Wied gezegd had, aangaande den vreedzamen toestand van het oogenblik, verklaarde de Keizer, dat het de plicht zijner positie was, den vrede te handhaven. Altijd hoopte hij er voor te zorgen, dat de vrede nooit werd verstoord. Ook de binnenlandsche verhoudingen zijn, volgens den Keizer, in de laatste tijden veel beter geworden. Het is het streven des Keizers, dat de nijverheid tot haar recht zal komen, zoowel wat den arbeidgever als den arbeider betreft. In samenwerking van beiden, ligt het heil. Slechts één — dus besloot de Keizer met tamelijk stouten overgang en hierbij mogelijk wel aan Bismarck's verkiezing denkende — slechts één is Meester in het land, en dat ben ik. Geen anderen zal ik nevens mij dulden. En in deze gezindheid drink ik het welzijn der Rijn-provincie.

Het geheele garnizoen van Keulen en Deutz was verzameld op de Mulheimer heide, waar de Keizer de revue afnam. Op zijn terugreis inspecteerde hij de wallen. In het regeeringsgebouw werden de bijzondere gezanten, onder welke die van de Koningin-Regentes der Nederlanden, ter begroeting ontvangen. Des namiddags vertrok de Keizer naar Bonn, waarvoor eene feestelijk versierde boot gereed lag.

Nu Bismarck tot lid van den rijksdag is gekozen, rijst de vraag, of hij dikwijls in het parlement verschijnen zal. Sommigen zijn van meening, dat hij er zich mede zal tevreden stellen gekozen te zijn, en ook dezen pijl in zijn koker te hebben. Meer algemeen echter is de opinie, dat de Prins werkelijk van zijn recht zal gebruik maken en vooral bij de behandeling van buitenlandse en economische kwesties zich in het debat zal mengen. De vraag wordt ook gesteld, waar de oudkanselier zijne plaats zal kiezen: De nationaal-liberalen hebben hem het mandaat bezorgd, en hij hoort daardoor in zekeren zin tot hunne fractie, maar in waarheid past hij in geen enkele partij, en men geloofd dus, dat hij als een „wilde" zal optreden. Zijn optreden zal tot interessante scènes aanleiding geven," zegt de *Germania*, „maar de wereld niet beroeren. Prins Bismarck zal dit spoedig zelf bemerken, hoewel hij, nu Windthorst en Moltke gestorven zijn, de beroemdste onzer parlementsleden is, en in Windthorst, helaas! zijn voornaamsten en werkzaamsten tegenstander heeft verloren."

— Te Berlijn hebben, onder voor-

oom Hendrik! bisa mamá koe él no mester yorá asina."

"I e jioe a sacá su manoe cogé su oom trece más acerca, te koe cabez dje pobercita Lena a sosegá contra e corazón palpitante di Hendrik, mientras koe manoe dje jioe, dje mama i dje hoben a keda largoe ratoe primí un den otro.

Hendrik no por a tribi papia ni un palabra más di lo ke a pasá. El a evitá di mencioná number di Everard i di Wouter; ma den su alma a despertá un sospecha más fuerte.

Completamente den incertidumbre kiko él tin di haci, él a bolbé bai su cas e anochi ayí, apesar koe su manecé, según nan a biséle, Everard lo comparecé delantí tribunal criminal — e corte di husticia, encargá di ser inexorable, lihé i severo den decisión di asuntunan someté na su huicio. Historia dje tempoenan ayá ta doena te ainda ehemplonan terrible, koe kisin prueba algun sentencia á ser pronunciá.

El ta continuá.

zitterschap van Liebknecht, de socialisten eene vergadering gehouden en eene redevoering van dezen afgevaardigde aangehoord over de betekenis van den 1n Mei. Spreker spoorde de arbeidende klassen tot eenheid aan. Eene resolutie werd aangenomen ten gunste van den normalen arbeidsdag en het recht van den arbeider op bescherming, en verder werd besloten te deel van het loon van dien dag — men heeft dus toch gearbeid! — af te staan ten behoeve der propaganda in de richting van den achtuurs-werkdag. Alles liep in de beste orde af.

Frankrijk. — In de kamer is de regering geïnterpelleerd over haar optreden op 1 Mei, en met name over de hardhandige tuchtiging, te Fourmies toegediend aan een troep in verzet gekomen werklieden. De interpellanten keurden de genomen maatregelen af, en verlangden, dat een onpartijdig onderzoek zou worden ingesteld naar het gebeurde. Daartegenover verdedigde de minister van binnenl. zaken, Constans, het optreden der regering. Hij heeft aan de troepen, die dienst hebben gedaan, zijnen dank doen betuigen, en verklaarde respect te hebben voor den officier, die te Fourmies last gaf, om te vuren. (Deze was toen zelf door de oproerigen ingesloten, dat hij kans had, zelf een kogel te krijgen). „Moordenaar!” schreeuwde hierop de boulangist Roche, waarvoor hij door de kamer gestraft werd met de censuur. Het voorstel tot het instellen van een onderzoek werd hierop verworpen, en aangenomen, met 321 tegen 48 stemmen, de volgende orde van den dag: De kamer, verklarende de meeste sympathie te hebben voor de arbeiders, doch tevens vast besloten, de vraagstukken van maatschappelijke hervorming langs vreedzaam weg op te lossen, gaat over tot de orde van den dag.

Roche heeft echter eene onbeschrijflijke ontroering verwekt, toen hij een mijnwerkershuis toonde, doorboord met 5 kogels, en roerend sprak over de 9 doodgeschoten werklieden. Hij heeft zelf de kamer meêgesleept, toen hij, de revolutionair, hulde bracht aan den moedigen pastoor Margerin, die, terwijl de kogels floten en de dooden neêrvielen, als de Apostel des Vredes zich tusschen de geweren en de verblinde volksmenigte wierp. Van al die republikeinen, al die vrijmetselaars rezen, als door een electrische schok, geestdriftige toejuichingen op voor dezen held!

Inderdaad geen enkel van de opstokers was daar, om de werklieden te beschermen, zij zaten gerust in de herberg; geen burgemeester was te zien, want die zat veilig in het stadhuis; geen onderprefect, om het verdwaalde volk tot bedaren te brengen. Alleen de bespottende, vernederende, verguisde priester was er, die zijn plicht kwam vervullen, zooals het leger den zijnen had gedaan.

Belgie. — Na afloop van het gedurende 3 dagen in de hoofdstad gehouden anti-slavernij-congres, werd door koning Leopold den sprekers een feestmaal aangeboden, waaraan ook deel nam onze landgenoot pastoor Brouwers, van Bovenkerk, die denzelfden dag als spreker was opgetreden. De Koning heeft zich voor den aanvang van het banket eenigen tijd onderhouden met pastoor Brouwers, en hem hartelijk dank gezegd voor de door hem gedane stappen, met het doel Nederland tot ondertekening van de acte der Brusselsche Conferentie over te halen.

Engeland. — Het hoogerhuis heeft zijne goedkeuring gehecht aan het regerings-ontwerp, betreffende de visscherijen op Newfoundland. Deze goedkeuring is slechts eene kwestie van vorm, en de wet is feitelijk terug genomen. Want men zal haar in het lagerhuis laten steken, het intusschen aan de Newfoundlanders' zelven overlatende, de aangelegenheid hetzij langs wetgeven, hetzij langs scheidsrechtelijke weg te regelen.

— Da Engelsche werkman is praktisch en verzuimt niet gaarne een werkdag. Hij neemt liever den zondag tot demonstreeren, en zoo kwa-

men er in het Londensche Hydepark 60,000 man bijeen, die, met algemeene stemmen, den acht uurs-werkdag eischen, eenen ander liep in de beste orde af. Den dag voren hebben 500 anarchisten in het park vergaderd, om Louise Michel in het Fransch te hooren pleiten voor den achtuurs-werkdag. Er op rekenende waarschijnlijk, dat haar gehoor haar toch niet verstond, bepleitte zij eenen algemeenen opstand der arbeiders. Eene talrijke politie bleef waakzaam, doch onzijdig.

— Kardinaal Manning heeft, in antwoord op eene vraag van mgr. Walsh, zijne zienswijze omtrent Parnell kenbaar gemaakt. Hij verklaart van den beginne af de noodlottige handelwijze van Parnell en diens volgelingen te hebben betreurd als den zwaarsten slag voor Ierland's herlevende hoop: den zwaarsten, omdat hij door eigen hand toegebracht en zelfmoordend is.

Rusland. — De politie heeft te St. Petersburg, eene wijdvertakte vereeniging tot het verspreiden van revolutionaire denkebeelden ontdekt. Er worden aanhoudend personen gevangen genomen. 150 om deze reden gevatte studenten zijn de stad uitgezet. Tratschewsky, hoogleraar in de geschiedenis, is van zijn ambt ontzet.

— Uit de gouvernementen Khereson, Podolië en Volhynië, uit Bessarabië en vooral ook uit Kieff vertrekken eerlang in grooten getale Israëlieten naar Brazilië en de Argentijnsche Republiek, om de nieuwe strenge bepalingen der regering te ontgaan. Uit Moskou zullen er al aanstonds 10,000 vertrekken: die stad telt 700,000 inwoners, van welke 100,000 Israëlieten zijn. Baron Hirsch gaat intusschen voort met het voorbereiden van den door hem ontworpen nieuwen uittocht van Israëlieten.

Spanje. — De regering heeft onderscheidene leiders der anarchisten doen in hechtenis nemen, en te Barcelona hun vergaderlokaal doen sluiten. Cadix en Valladolid lijden zeer ten gevolge van aanhoudende werkstaking. De scheepswerven te Bilbao, zijn door brand vernield. 3000 arbeiders zijn door die ramp zonder werk.

Griekenland. — Er is ernstige ongeregeldeheid voorgevallen op het eiland Zante, waar de troepen geschoten hebben op eenen optocht, die tegen de joden gericht was. Er vielen 3 dooden en eenige gewonden. De regering zendt een schip met troepen.

Oostenrijk - Hongarije. — Het handelsverdrag met Duitschland is geteekend.

— Uit Buda-Pest wordt gemeldt, dat daar 3000 werklieden gedaan hebben gekregen, wegens vrijaf nemen op 1 Mei. Te Bekecksaba is het tot eene botsing gekomen tusschen de troepen en werkstakingende arbeiders, waarbij aan de zijde der laatsgenoemden verscheidene gekwetst werden.

Amerika. — De mijnwerkers te New-York, waren aangewezen, om dit jaar den eisch te stellen tot eene vermindering van werkuren. Ofschoon meer dan 100,000 mijnwerkers gereed zijn, om tot werkstaking over te gaan, schijnen zij toch niet geneigd, om een werkdag van acht uren te eischen. Men verwacht dus geen algemeene werkstaking.

— Parnell's afgevaardigden zijn te leur gesteld van hunne reis in de westelijke staten te New-York terug gekeerd. De ontvangsten waren nauwelijks voldoende, om de kosten der reis te dekken. De overal gehouden vergaderingen hadden weinig te beteekenen, en de pers nam geen notitie van hen.

— Berichten uit Philadelphia melden het vormen eener Italiaansch-Amerikaansche Vereeniging aldaar, beoogende de grootst mogelijke naturalisatie van Italianen, waarvan 200,000 te Philadelphia ingezetenen zijn, ten einde hun daardoor het stemrecht te verschaffen, alsook een tegenwicht naast de Iersche en Duitse stemgerechtigden.

— Te Chicago komen honderden

typhus-gevallen voor. De hospitalen zijn opgepropt en kunnen niet meer lijdens opnemen. De medische overheden wijten de toenemende epidemie aan drinkwater-vergiftiging door rioolvochten.

NOTICIANAN DI CABEL.

Recibi dia 21 di Mayo.

Paris. — Di viaha pa Bucharast, la reina Natalia di Servia tabata recibí coe entusiasmo na Hungria.

Londres. — Na un reunion na Glasgow, gefe di gabinete a manifestá koe paz ta reina na Europa. Embahador inglés na la Haya a presentá un reclamacion contra Gobierno holandés pa danjo i perhuicio di di lo ke subditonan inglés a sufriden e desordenan koe a toema lugar awor poco na Guayana holandés.

New-York. — E barcoe di guerra di Estados Unidos, *Charleston* a sali fo di San Francisco coe orden di bai cogé *Itata*, barcoe rebelde chileno, koe a sali di San Pedro coe un cargamento di arma i municion, apesar di disposicion contraria. Según nobo frescoe di Méjico, *Charleston* a zink *Itata*, ma e noticia ayi no ta confirmá.

Francia, Estados Unidos i Brasil ta continua buscando manera di trecé paz den chilenan.

24 di Mayo.

Paris. — Mr. Roche, defendiendo den Cámara di diputado e tarifa propuesta pa Gobierno, a declará koe Francia ta deseá di aumentá su exportacionnan i koe el mester a adoptá un tarifa moderá afín di cultivá bon amistad coe su relacionadonan estranhero.

Baron Bleischroeder, bankero alemán, a declara di ta satisfecho di estado financiero di Europa.

Londres. — Dia pa dia hudionan ruso ta yená Inglatera más i más, i esai ta alarma poblacion grande mente.

Courantnan ta recomenda Gobierno di manda algún barcoe bai Corfu, i di manda socorro pa e hudionan koe ta moeri ayi di hamber.

Crisis di gabinete na Portugal a pasá. E ministro nobo ta formá pa general de Souza.

26 di Mayo.

Paris. — Un proposicion pa kita art. 1 dje lei di tarifa di Aduana a sali rechazá den Cámara pa 342 voto contra 162.

Comerciantenan, negociadó di harinja na Marsella, a protestá contra bahamento di derechonnan riba trigo estranhero, lo ke lo arruina comercio. Algún comerciante ta resuelto di stop nan negocio.

Un tempestad grandi koe a reventá na Paris, a causá masjá danjo.

Londres. — E ministerio nobo di Lisboa ta acogé coe entusiasmo.

Principe di Wales ta continuá maloe. Gladstone ta birando mihor.

Madrid. — Conceho di ministro ta ocupé di situacion financiera di Banki di Spanja.

Representantenan di Cuba i Puerto Rico kier discutí coe ministro di Colonianan e medionan pa tapá e deficit di presupuestonan colonial koe e tratadonan di reciprocidad coe Estados Unidos a causá.

New-York. — Noticia di Méjico ta bisa koe e barcoe di guerra di Estados Unidos, *Charleston*, i es un chileno, *Esmeralda*, ta hancrá na Acapulco pa nan resolve riba embargo di *Itata*. E barcoe chileno a manifestá su intencion di defendé *Itata*.

Washington. — Gobierno tin idea di poné un estación naval na Samana (Santo Domingo).

Segun nobo di Japon, Micado a decretá orden pa castigá e asesino di Czarewitch severamente.

27 Mayo.

Paris. — Gobierno ruso a contra-ta coe un cas francés tres miljon di scopet di sistema nobo, pa nan ser entregá lo más liher posible.

Un telegrama di San Petersburgo ta papia di visita di Czar na seccion francés di Moscowa.

Londres. — Salud di principe di Wales ta inspirá grandi inquietud. Nobo di Constantinopla ta bisa koe

gobierno turco no ta dispuesto di pagá e indemnización di 5000 peso koe Rusia ta reclamá pa embargo di un barcoe, ta algún tempoe pasá, i él ta manifestá koe esai lo trecé otro reclamación i koe lo él miréle obligá di declará estrecho di Dardanelos, liber pa rusionan.

Madrid. — Francia, Alemania i otro nación más a suspendé negociacion riba renovacion di tratado di comercio coe Spanja, te na conclusion difinitiva dje tratado coe Estados Unidos.

Cámaranan di Comercio a haci un peticion na favor di un empréstito nacional na lugar di aumentá biljetenan di banki. Gefe di ministerio a nengá di concedé e súplica ayi.

New-York. — Según último telegraman di Chili, lo ke a caba di toema lugar ta favorable pa presidente Balmaceda.

28 Mayo.

Paris. — Destiladornan francés ta apresurá ministro Roche pa toema medida pa concedé maské ta provisoriamente, liber importacion na melaza i trigo.

Londres. — Portugal i estado liber di Congo a firmá un tratado coe otro.

Roma. — Papa a recibí felicitacion di president Carnot i di emperadornan di Austria i Alemania riba su enciclica tocanti e cuestion di obregonan.

Madrid. — Numeroso nengadonan di trabao a trata di stroba nan compajeronan koe a keda sigui trahá, di continuá nan ocupacion. Tro-pa a ser solicitá pa bin restablecé orden, i número di hendenan heridá ta grandi.

E matrimonio anunciá den principe Jaime, pretendiente carlista, i archiduquesa Margarita, sobrina di emperador Francisco José, a causá un desunion den Carlistanan.

New-York. — Nobo ta coeri koe *San Francisco*, e barcoe di guerra americano, actualmente na Chili, a haya orden di empleá toer medio pa apoderéle di *Itata*.

Mes fecha.

Paris. — Desorden serio a toema lugar bao di cocheronan koe a stop trabao. Mediacion di ministro Constant i di autoridad municipal, concediendo e cocheronan nan exigencia, a poné fin na nengamento di trabao.

Nan ta sigurá koe e agentenan dje rebeldenan chileno a conbini na Paris coe gobierno di Estados Unidos pa entregá *Itata*, koe lo bai na un porta americana.

Londres. — Colera a declará na Africa occidental.

Un revolucion a reventá na Cordova (Argentina).

New-York. — Embahada americana na Méjico a pasá president Diaz un nota enérgica pa impedi e barcoe di guerra chileno, "Esmeralda," di toemá carbón den hafnan mejicano.

Embahador di Santo Domingo a presentá president Harrison, su cartanan credencial. Na e ocasion ayi tabatin manifestacion amistosa i discurso, expresando deseo, koe bien pronto un tratado di reciprocidad lo ta firmá.

VERSCHEIDENHEDEN.

UIT HET DAGBOEK VAN EEN COMPOSITIST. — Na dolce geslapen te hebben, stond ik *allegro ma non troppo* op, kleeedde mij *poco a poco* aan en ging *allegretto* naar de huiskamer, waar ik juist *a tempo* kwam toen mijn vrouw *andante grazioso* de thee inschonk. *Con sentimento* vroeg ik haar, hoe zij had gerust, *molto vivo* dankte zij met haar schoone flageoletstem en zag mij met haar blauwe oogen *espressivo* aan.

Plotseling hoorde ik eerst *pianissimo*, toen *piano* eindelijk *crescendo* aan de deuren kloppen. De meid deed open en *maestoso* trad een man binnen en schreeuwde *con tutta forza* of hij mij kon spreken. *Ritardando* stond ik op en zag mijn kleermaker. Hij verzocht mij *rallentando*, toen echter meer *stringendo* om betaling zijner rekening. Daarover zeer *furioso*, verklaarde ik hem *resoluto*, dat ik geen geld had en wierp hem *con strepito di Scala* af.

ASMA Catarrros, Opreaciones y las Enfermedades de las Vías respiratorias, se curan con los **TUBOS - LEVASSEUR**

NEURALGIAS y todas las Molestias nerviosas, se curan al instante con las **Plídoras anti-neuralgicas del Dr CRONIER**

Engrar el Sello de Garantía de la Unión de los Fabricantes.

Recibe: Farmacia **BOBIGNY** 23 rue de la Harpe y en los principales de las Américas